

Чланак примљен 25. августа 2019.
Чланак прихваћен 28. новембра 2019.

Ира Проданов *

Универзитет у Новом Саду, Академија уметности
Департаман музичке уметности
Катедра за музикологију и етномузикологију

**Ivan Čavlović, *Nauka o muzici u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo:
Fondacija „Čavlović“, 2020, 800 страна, ISBN 978-9926-8361-0-8**

„Ова књига је негде у близини епохалног”, написао је аутор проф. др Иван Чавловић у Уводу своје изразито студиозно написане, капиталне публикације под називом *Наука о музици у Босни и Херцеговини* (2020). Без лажне скромности, том је реченицом уважени музиколог и музички теоретичар из БиХ скренуо пажњу на оно што би сваки одговорни читалац те публикације помислио већ по сложености садржаја који обећава завидну количину истраживања, рада, анализе, синтезе и истанчан осећај за исправну методолошку поставку. Јер нова књига проф. емеритуса Ивана Чавловића представља животно дело (и могуће остварење животне жеље) сваког одговорног врхунског научника – свеобухватни поглед на различите гране сопствене професије које активно прати током целог свог радног века. Још једну важну чињеницу ваља поменути пре детаљнијег увида у публикацију која је овде у центру пажње: својим истраживањем науке о музици у БиХ, Чавловић је скренуо пажњу укупне научне јавности на значај и потенцијал научно-истраживачке мисли у пољу музике и тиме је упозорио надлежне универзитетске и политичке структуре на нивоу региона, да се наука о музици (више) не сме рачунати у „мале науке”, те да њена вредност спада у суштинске вредности сваке културолошке и научно свесне средине.

Публикација *Наука о музици у Босни и Херцеговини*, како аутор сам наглашава, реализована је из три приступа – научно-интерпретативног, лексикографског и библиографског. У првом делу, аутор полазећи од теоријских премиса дефинише област науке о музици, поткрепљујући своје ставове најважнијим изворима и истраживачима. Крећући се хронолошки кроз историју, Чавловић помиње импресиван број имена, те околности које су довеле до првих записа и белешки као протомузиколошких артефаката музике у БиХ. У поглављима која следе, представљени су затим почеци и кључни „замаси“ босанско-херцеговачке музиколошке, етномузиколошке, музичко-теоријске делатности, те делатности у оквиру музичке естетике, социологије музике и музичке публицистике, са детаљним навођењем

---

* Ауторкина контакт адреса: iraprodanovkrajisnik@gmail.com

предавача, истраживача, писаца, одбрањених докторских дисертација и других завршних радова, те извора који су представљали „базу“ за развој научне мисли о музици. У свом излагању, међутим, Чавловић доследно задржава и адекватну критичку ноту показујући своје изванредно широко разумевање области о којима пише. Каткад тиме показује и своју (скривену) наклоност ка појединим од њих, као што је то случај са естетиком музике којој поклања посебну пажњу, како у погледу аутора и ауторки, тако и одређених фундаменталних питања којима су се они бавили.

Након излагања о кључним личностима одговорним за утемељење науке о музици, аутор прелази на истраживање „оквира“ који су им омогућили да се баве својим професионалним интересовањима. Тако читалац сазнаје детаље о институцијама у којима се музика неговала – музичким академијама, друштвима, центрима за музичку едукацију, удружењима, музичким библиотекама, опери, театру, те медијским изворима у којима је музика заузимала централно место (часописи, фестивали) и, коначно, научним и стручним скуповима. Занимљиво је да аутор није изоставио ни оне који су као појединци-стручњаци-ентузијастичари, невезани за било какву институцију, дали значајан допринос науци о музици у БиХ.

У одељку о вредносним критеријумима истраживачког рада, аутор се осврће на најважније актуелне трендове у научном приступу музици и истичући позитивне напоре у форми тимског рада у прошлости, а указује и на неопходност овакве форме сарадње и у будућности. Описујући примере добре праксе, Чавловић затим поставља кључне премисе за успешан наставак научног деловања у области науке о музици, од којих је на првом месту истраживање сопствене музичке баштине, а затим њена компарација са музикама Европе и света.

Велики део публикације *Наука о музици у БиХ* посвећен је лексикографско-библиографском представљању истраживача, њих укупно 72, а затим библиографији написа о музици у различитим часописима и периодици аутора чија делатност није била изнесена у претходном одељку – лексикону. Разуме се, аутор на почетку истиче критеријуме по којима се водио у креирању одељка и закључне године истраживања одређених извора. Овај садржај поређан је хронолошки према абecedном реду извора, те заузима готово читаву половину публикације.

Литература и импресиван индекс имена сведочи о одговорном истраживачу који не препушта случају ниједан сегмент издавачког напора. Ако се томе дода да је публикација писана стилски веома елегантним и јасним језиком, да је текст родно сензитиван, а детаљи прецизни готово до невероватних чињеница, очигледно је да је пред читалачком публиком и научном јавношћу извор који спада у капитална издања из области науке о музици не само у оквирима БиХ, него и на нашем регионалном, па и укупно на балканском подручју.